

Rastúce ceny energií: Aké riešenia navrhujú europoslanci?

Domácnosti najviac ohrozené rastúcimi cenami energií by mali dostať pomoc, uviedli poslanci v plenárnej rozprave.

Občania EÚ čelia rekordne vysokým cenám plynu a elektriny a naliehavo potrebujú podporiť, zdôraznili poslanci počas plenárneho zasadnutia 6. októbra. Siegfried Mureşan (EPP, Rumunsko) uviedol: „Má to dopad na občanov, postihuje to európske podniky, najmä malé a stredné podniky, ktoré už aj tak boli postihnuté pandémiou a ekonomickými dôsledkami pandémie. Je našou povinnosťou pomôcť občanom a podnikom prekonať túto krízu zvýšených cien energií.“

Kadri Simson, európska komisárka pre energetiku, zdôraznila, že je potrebné konať: „Tento cenový šok nemožno podceňovať. Ublíži našim občanom, najmä najzraniteľnejším domácnostiam, oslabuje konkurencieschopnosť a zvyšuje inflačný tlak. Ak sa tým nebudeme zaoberať, hrozí ohrozenie procesu hospodárskej obnovy Európy. Nie je pochýb o tom, že musíme prijať politické opatrenia - Európa v minulosti prešla mnohokrát zvyšovaniami cien energií - a reagovala na ne diverzifikáciou zdrojov dodávok a inováciami trhu.“

Zdôraznila, že je dôležité objasniť, že súčasné zvyšovanie cien nemá nič spoločné s politikou EÚ v oblasti klímy, avšak súvisí so závislosťou Európy na dovážaných fosílnych palivách.

Philippe Lamberts (Zelení/EFA, Belgicko) situáciu vníma ako budík pre rýchlejší prechod na obnoviteľné zdroje energie a väčšiu solidaritu: „V súvislosti s touto energetickou neistotou musia členské štáty v prvom rade zareagovať využitím dodatočných daňových príjmov, zaručiť a rozšíriť preferenčné sociálne tarify a pomôcť zamerať sa na najzraniteľnejšie domácnosti. Výroba udržateľným a spravodlivým spôsobom je drahšia ako tá špinavá a nespravodlivá. Ak chceme, aby si každý mohol dovoliť dôstojný život, musíme zmeniť tieto nerovnosti. Bez sociálnej spravodlivosti sa energetický prechod neuskutoční a bez tohto sa naše spoločnosti zrútia.“

Manon Aubry (Skupina ľavice, Francúzsko) uviedla, že energia by mala byť verejne prospešná a prístupná každému. „Urobili ste z toho produkt ako každý iný, s ktorým by ste mohli

špekulovať a vytvárať zisky. Jedlo a kúrenie by nemali byť luxusom, ale základným právom.“

Europoslanci debatovali o možných riešeniach rastúcich cien energií

Reforma trhu s energiou

Niektorí europoslanci navrhli prepracovať európsky trh s energiou. **Iratxe García Pérez** (S&D, Španielsko), zdôrazňujúc zásadnú a naliehavú potrebu zabezpečiť minimálny blahobyt pre všetkých európskych občanov, uviedla: „Komisia musí najskôr predložiť plán, aby štáty konali koordinovane a zaistili tak skutočnú energetickú Európsku úniu. Po druhé, musíme spomaliť špekulácie na trhu s CO2 a po tretie sa musíme uistiť, že máme nové štandardy vo fungovaní trhu s elektrickou energiou na zabezpečenie lacnejšieho energetického mixu.“

Christophe Grudler (Obnovme Európu, Francúzsko) uviedol, že EÚ by sa mala pri riešení energetickej krízy zamerať na tri oblasti: posilnenie zariadení na skladovanie energie a zväzbenie spoločného obstarávania plynu; podporu energie vyrobenej v Európe (vrátane vodíka) znížením závislosti od fosílnych palív z iných krajín; a rýchlu reformu európskych energetických trhov, vrátane zastavenia väzby medzi cenami elektriny a plynu. „Európsky trh s energiou je potrebné reformovať v súlade so zelenou dohodou,“ uzavrel.

Klimatické politiky pod drobnohľadom poslancov

Názory na úlohu ambiciózneho politiky EÚ v oblasti klímy pri rastúcich cenách energií sa rozdeľujú. Slovinský minister zahraničných vecí **Anže Logar** zastupujúci predsedníctvo Rady uviedol, že politika EÚ v oblasti klímy, a najmä balík opatrení Fit for 55, „nie sú zdrojom súčasného prudkého nárastu cien energií ani krátkodobým riešením. Dekarbonizácia európskeho hospodárstva môže v dlhodobom horizonte prispieť k zmierneniu kolísajúcich cien energií a k boju proti energetickej chudobe,“ povedal. Logar dodal, že medzitým by mala byť zraniteľným domácnostiam ponúknutá pomoc prostredníctvom Fondu sociálnej politiky a klímy.

Joëlle Mélin (ID, Francúzsko) uviedla, že zameranie sa na obnoviteľnú energiu v rámci Európskej zelenej dohody môže zvýšiť zraniteľnosť Európy voči otrasom na trhu. „Členské štáty by mali byť schopné rozhodovať o svojom energetickom mixe samy a nemali by byť súčasťou zlyhania,“ povedala.

Beata Szydło (ECR, Poľsko) zdôraznila, že trend rastúcich cien energií pokračuje a vyjadrila pochybnosti, či balík Fit for 55 prinesie požadované výsledky. „Myslím si, že ohľadom týchto riešení musíme byť obzvlášť opatrní. Hovorili ste o tom, čo spôsobilo tento nárast cien energií. Je to čiastočne spôsobené cenami emisií. Kde boli prijaté tieto rozhodnutia? Práve tu,“ uviedla. „Myslím si, že musíme prehodnotiť našu energetickú politiku.“